

ingediend op **1757** (2022-2023) – Nr. 1
21 juni 2023 (2022-2023)

Voorstel van resolutie

van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Willem-Frederik Schiltz,
Inez De Coninck, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele

over het waarborgen
van een kwaliteitsvol dienstverleningsaanbod
voor de lokale besturen,
wat de uitvoering
van het lokaal energie- en klimaatbeleid betreft

TOELICHTING

Het lokale niveau speelt een sleutelrol in de realisatie van concrete energie- en klimaatacties op het terrein. Steden en gemeenten staan het dichtst bij burgers en lokale stakeholders, ze zijn het best in staat behoeften en uitdagingen te begrijpen en hebben de meeste impact om projecten tot uitvoering te brengen. Tegelijk vervullen lokale besturen een belangrijke voorbeeldfunctie.

Heel wat gemeenten hebben die voorbeeldfunctie verankerd door het onderschrijven van de burgemeestersconvenanten en de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) 1.0, 2.0 en 2.1. Met het LEKP 2.0 gaan lokale besturen onder andere het engagement aan om in hun eigen gebouwen en technische infrastructuur tegen 2030 een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing¹ van minstens 3 procent en een reductie van de CO₂-uitstoot met 55 procent ten opzichte van 2015 te realiseren. Voor de lokale besturen is dat een grote operationele en financiële uitdaging.

Gelet op de complexiteit van de maatregelen en het grote aantal maatregelen dat nodig is om die doelstellingen te bereiken, is professionele ondersteuning voor de lokale besturen onontbeerlijk. Ze kunnen daarvoor een beroep doen op verschillende externe partners: de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het Netwerk Klimaat, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor streekontwikkeling, de energiediensten van Fluvius, het productaanbod en de ondersteuning van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) enzovoort.

De mogelijkheid tot samenwerking tussen Fluvius en het VEB die werd gecreëerd in artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet, wordt door de Vierde Elektriciteitsrichtlijn echter de facto onmogelijk gemaakt en die samenwerking zal dus aangepast moeten worden. Ze staat namelijk op gespannen voet met de vereiste tot onafhankelijkheid van energieleveranciers die voor Fluvius geldt, in het bijzonder de vereiste tot niet-discriminerend handelen ten opzichte van marktpartijen. Bovendien vereist de Vierde Elektriciteitsrichtlijn de uitfasering van de energiediensten die de netbeheerder Fluvius aanbiedt, omdat het gaat om de uitvoering van een economische activiteit die ook door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zou kunnen worden.

Het in lijn brengen van het Energiedecreet met de hierboven vermelde interpretatie van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn zal een grote impact op de markt hebben, zowel voor de aanbieders van energiediensten als voor de lokale besturen zelf. Volgens het activiteitenverslag van Fluvius System Operator (2022)² maakt 48 procent van de lokale besturen gebruik van die diensten. De ESCO-activiteiten (ESCO: energy service company) van Fluvius waren in 2022 goed voor een totale investeringswaarde van 15,5 miljoen euro en over de periode 2011-2022 ging het om 276,5 miljoen euro. De investeringen in energie-efficiënte en hernieuwbare energie via de raamcontracten van het VEB bedroegen in 2022 57 miljoen euro. Het energie-managementplatform E-lyse bevat 19.184 gebouwen en 2653 unieke gebruikers. Fluvius heeft ongeveer 28 werknemers³ in dienst die bezig zijn met ESCO-diensten. Daarnaast zijn er ook dertig relatiebeheerders die binnen hun takenpakket als contactpersoon voor de lokale besturen en de grotere ondernemingen een belangrijke rol spelen in het detecteren van de behoeften van lokale besturen en het ondersteunen van de lokale projecten. Het wegvallen van dat aanbod dreigt de toegang tot de markt te bemoeilijken.

¹ In 2021 bedroeg het primair energieverbruik van alle lokale besturen samen 4477 GWh.

² <https://jaarverslag.fluvius.be/2022/sites/jaarverslag22/files/2023-05/fluvius-system-operator-integraal-jaarverslag-2022.pdf>, pagina 80.

³ Daarnaast zijn er 36 lokale relatiebeheerders die tijdens klassieke overlegmomenten met lokale besturen vragen capteren en ESCO-diensten aanbieden.

Het Vlaams Parlement benadrukt dat de inspanningen die de lokale besturen de komende jaren zullen moeten leveren voor de realisatie van de klimaat- en energietransitie, nog zullen toenemen. Zonder begeleidende maatregelen zal de uitfasering van de diensten die Fluvius aanbiedt, de toegang tot de markt bemoeilijken en dreigt de uitvoering van de noodzakelijke projecten vertraging op te lopen. Het Vlaams Parlement dringt er daarom op aan dat de Vlaamse Regering samen met de lokale besturen maatregelen uitwerkt en actie onderneemt om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan lokale besturen met betrekking tot energie en klimaat te blijven waarborgen en de gevolgen van de uitfasering van de dienstverlening door Fluvius van dichtbij te volgen.

Robrecht BOTHUYNE
Andries GRYFFROY
Willem-Frederik SCHILTZ
Inez DE CONINCK
Tinne ROMBOOTS
Wilfried VANDAELE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° de uitdagingen waar de lokale besturen voor staan in de energie- en klimaattransitie, waaronder de noodzaak om hun gebouwenpatrimonium energiezuiniger te maken, de uitrol van hernieuwbare energieproductie op hun grondgebied te bevorderen en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen;
  - 2° de engagementen die de lokale besturen hebben aangegaan bij het onderschrijven van de doelstellingen van de burgemeestersconvenanten en de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) 1.0, 2.0 en 2.1;
  - 3° de behoefte aan deskundige ondersteuning en begeleiding bij de implementatie van de concrete maatregelen;
  - 4° het aantal lokale besturen dat nu nog een beroep doet op de energiediensten die Fluvius aanbiedt ter ondersteuning van de uitvoering van het lokaal energie- en klimaatbeleid;
  - 5° de vertrouwde historische relatie tussen de lokale besturen en Fluvius;
  - 6° de bij Fluvius gecentraliseerde verbruiksdata van het patrimonium van de gemeenten in het online platform E-lyse;
  - 7° de behoefte aan duidelijkheid over de bereidheid en capaciteit van andere marktspelers om de dienstverlening van Fluvius over te nemen, in het bijzonder gelet op de krapte op de arbeidsmarkt, zeker wat de profielen betreft die ingezet kunnen worden voor het leveren van energiediensten aan lokale besturen;
  - 8° de aflopende samenwerkingsovereenkomst 2019-2023 tussen het Vlaamse Gewest en het Vlaams Energiebedrijf (VEB), die vernieuwd moet worden;
- overwegende dat:
  - 1° de Vlaamse Regering zich voorneemt om ter uitvoering van de Energierichtlijn de mogelijkheid van de netbeheerders om energiediensten aan de lokale besturen aan te bieden, uit te faseren tegen eind 2024 voor nieuwe projecten en tegen eind 2027 voor bestaande projecten;
  - 2° de Vlaamse Regering en de lokale besturen er belang bij hebben dat er via samenwerking en schaalvergroting een vlotte toegang is tot de markt van commerciële dienstverleners in het kader van de energietransitie;
  - 3° de lokale besturen daartoe de nodige ondersteuning moeten krijgen en de Vlaamse Regering die mee moet bewerkstelligen;
  - 4° het behoud van de volledig vrije keuze van dienstverlener een kans is om de dienstverlening te verbreden en innovatie te stimuleren, en zo finaal de kwaliteit en efficiëntie van de dienstverlening te verbeteren;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
  - 1° de uitfasering van de dienstverlening door Fluvius te monitoren, op geregelde tijdstippen te evalueren en tijdig in te grijpen als dat nodig is;
  - 2° maatregelen te nemen om een vlotte toegang tot de markt van de commerciële dienstverleners te bewerkstelligen voor lokale besturen en publieke overheden, wat de noodzakelijke energiebesparende investeringen betreft;
  - 3° lokale besturen genoeg tijd te geven om te kiezen voor een andere dienstverlener dan Fluvius;
  - 4° samen met Fluvius ervoor te zorgen dat de energie- en klimaatdata van lokale besturen voor alle dienstverleners vlot en neutraal toegankelijk zijn en blijven;
  - 5° via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) de kennis en de competenties bij lokale besturen te versterken om de doelstellingen voor energiebesparing te realiseren;

- 6° samen met de VVSG en het VEB in overleg te gaan met de streekontwikkelingsintercommunales om hun complementaire ondersteunende rol ten aanzien van lokale besturen in deze materie te stroomlijnen;
- 7° in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en het VEB de rol van het VEB als ontzorgers en facilitator bij het contracteren van energiediensten tegen een redelijke kostprijs voor alle lokale besturen te benadrukken, de performantie daarvan te monitoren en erover te waken dat het VEB daar voldoende financiële en personele capaciteit op inzet;
- 8° in die samenwerkingsovereenkomst ook de rol van het VEB als databeheerder van energiegebruik tegen een redelijke kostprijs te bestendigen, voor zover de lokale besturen ervoor kiezen om voor hun verplichtingen met betrekking tot open data een beroep op het VEB te doen;
- 9° in overleg te gaan met de bouwsector om hindernissen en drempels voor de renovatie van het lokaal gebouwenpatrimonium – voor zover het om een Vlaamse bevoegdheid gaat – te identificeren en weg te werken;
- 10° de administratieve (plan)last voor lokale besturen zo veel mogelijk in te perken, en in een aanbod aan energiepremies en leningen voor de lokale besturen te blijven voorzien;
- 11° de investeringslasten voor de lokale besturen in kaart te brengen in het kader van de te realiseren klimaat- en energiedoelstellingen.

Robrecht BOTHUYNE
Andries GRYFFROY
Willem-Frederik SCHILTZ
Inez DE CONINCK
Tinne ROMBOOTS
Wilfried VANDAELE